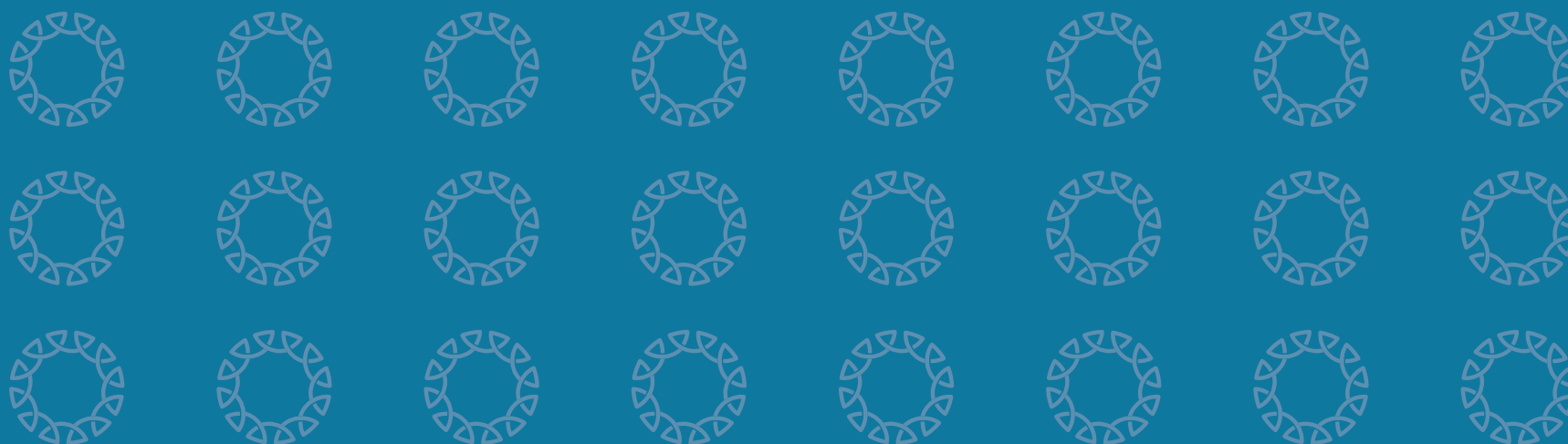

Využívanie údajov v prospech mladých ľudí:

Rámec na meranie, neustále zlepšovanie a spravodlivé systémy

2021

Obsah

Predhovor k slovenskému vydaniu	2
Úvod	3
Aktualizovaný Rámec na meranie, neustále zlepšovanie a spravodlivé systémy	5
Súčasti aktualizovaného Rámca	6
Začíname pracovať s Rámcom	7
Úroveň systému	8
Úroveň programu	14
Úroveň mládeže	17
Príloha: nástroj na hodnotenie využívania údajov	20
Podakovanie	22

Predhovor k slovenskému vydaniu

Nadácia pre deti Slovenska sa rozhodla preložiť a priniesť na Slovensko príručku *Využívanie údajov v prospech mladých ľudí: Rámec na meranie, neustále zlepšovanie a spravodlivé systémy*, ktorú vydala organizácia Every Hour Counts (Každá hodina sa počíta) z USA. Príručka je určená slovenským pracovníkom s deťmi a mládežou a tým, ktorí sú za koordináciu vzdelávania detí a mladých ľudí v čase mimo vyučovania zodpovední na miestnej, regionálnej i národnej úrovni.

Keďže príručka reflektuje stav a realitu práce s deťmi a mládežou v čase mimo vyučovania v USA, predtým, než sa pustíte do jej čítania a využívania, by sme veľmi radi ozrejmili niektoré súvislosti a terminológiu, aby informácie, ktoré sú v nej uvedené, boli ľahšie uchopiteľné v rámci práce s deťmi a mládežou u nás, a tiež ľahšie uvádzané do praxe.

Hlavným cieľom príručky, jej prekladu a uvedenia u nás, je zvýšiť kvalitu práce s deťmi a mladými ľuďmi na Slovensku. Táto oblasť je rôznorodá a býva označovaná rozličnými názvami ako práca s deťmi a mládežou, neformálne vzdelávanie, mimoškolská výchova, výchova v čase mimo vyučovania (v škole aj mimo školy), výchova vo voľnom čase, v anglickej terminológii aj rozšírené vzdelávanie (v zmysle rozšírená ponuka na vzdelávanie mimo povinného školského formálneho vzdelávania). I keď v akademickej debate by sme vedeli identifikovať odlišnosti a dôrazy jednotlivých pojmov, z pohľadu praxe a využívania informácií uvedených v tejto príručke zjednodušene hovoríme o všetkých vymenovaných oblastiach. V preklade sme sa rozhodli používať

termín najbližší pôvodnému pojmu a teda *vzdelávanie v čase mimo vyučovania*. Pričom pod vzdelávaním rozumieme aj neoddeliteľnú a veľmi dôležitú súčasť, ktorou je výchova.

V origináli sú hlavnou cieľovou skupinou tzv. sprostredkujúce organizácie, čo reflektuje situáciu v USA, kde jestvujú organizácie, ktorých úlohou je vyhľadávať, sprostredkovať, vyhodnocovať a zvyšovať kvalitu i ponuku vzdelávania v čase mimo vyučovania. U nás takéto organizácie skôr nemáme. Najbližšie k tejto úlohe by mohla mať miestna samospráva, ktorá preberá koordinujúcu úlohu v miestnej komunite, prípadne platforma spolupracujúcich organizácií a inštitúcií, ktorým záleží na vzdelávaní detí a mladých ľudí v čase mimo vyučovania na miestnej, prípadne regionálnej a národnej úrovni. Avšak okrem tejto, systémovej úrovne, sa príručka venuje aj ďalším dvom – úrovni programu a úrovni rozvoja mladých ľudí. Preto je využiteľná aj v samotných organizáciách a inštitúciách priamo pracujúcich s deťmi a mladými ľuďmi, ktorí chcú zbierať a vyhodnocovať informácie o svojich programoch a ich dopadoch na mladých ľudí a zlepšovať svoju prácu.

Taktiež je potrebné doplniť, že v USA majú vo formálnom vzdelávaní detailne rozpracované systémy zbierania informácií o žiakoch a študentoch, ktoré môžu prepájať s informáciami z oblasti vzdelávania v čase mimo vyučovania. A hoci u nás takáto miera zberu, evidencie a prepojenia informácií nie je, nech je nám to skôr na inšpiráciu a hľadanie možností, ktoré z nich vieme získať a prepojiť, než na unáhlené konštatovanie,

že z dôvodu nedostatočnosti údajov je táto príručka na Slovensku nie veľmi využiteľná.

V neposlednom rade príručka venuje špeciálnu pozornosť otázkam rasovej rovnosti. Opäť ide o oblasť, ktorej sa v USA v oblasti vzdelávania venuje veľká pozornosť, nakoľko spôsobuje veľké nerovnosti v prístupe k vzdelávaniu. Našťastie si tam veľmi dobre uvedomujú prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania a využívajú výsledky výskumov, ktoré potvrdzujú, že vzdelávanie v čase mimo vyučovania pomáha rozvoju detí a mladých ľudí, aj tým, ktorí nemusia nevyhnutne prospievať vo formálnom školskom vzdelávaní, či majú problémové správanie. Preto majú špeciálny záujem venovať pozornosť tejto oblasti a viac zapájať deti a mladých ľudí so znevýhodnením a zo znevýhodňujúceho prostredia. Odporúčame sa na túto problematiku pozerieť v širšom kontexte inklúzie, teda vnímať tu pomenovanú *rasovú nerovnosť* len ako jednu z oblastí, ktorú je potrebné v rámci inklúzie vo vzdelávaní v čase mimo vyučovania podporiť popri iných oblastiach ako napr. deti a mladí ľudia so zdravotným znevýhodnením, deti a mladí ľudia so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, deti a mladí ľudia cudzincov atď.

Sme presvedčení, že táto príručka môže po uvedení si vyššie popísaných okolností výraznou mierou prispieť k zvyšovaniu kvality práce s deťmi a mládežou na Slovensku a podporiť systematický prístup založený na reálnych údajoch so silným inkluzívnym aspektom. Z pohľadu Nadácie pre deti Slovenska nadväzuje na naše

predchádzajúce aktivity v oblasti zvyšovania kvality práce s mládežou a vytvárania komunit priateľských deťom a mladým ľuďom.

Záverom by sme chceli poďakovať organizácii Every Hour Counts za jej láskavé udelenie povolenia na preklad tejto a súvisiacich publikácií do slovenčiny. To by nebolo možné bez osobného nasadenia jej výkonnej riaditeľky Jessicy Donner, ktorej touto cestou tiež ďakujeme.

Peter Lenčo
Nadácia pre deti Slovenska

Úvod

Zdraví, šťastní a úspešní mladí ľudia – to je sen každej komunity. Aktivity v čase mimo vyučovania – a tým rozumieme nielen aktivity bezprostredne po vyučovaní, ale aj všetky mimoškolské, letné a rozšírené vzdelávacie programy – sú jedným zo spôsobov, ako komunity pomáhajú mladým ľuďom zostať v bezpečí, objavovať nové záujmy, získavať nové zručnosti a pripravovať sa na optimistickú budúcnosť. Z historického hľadiska však boli aktivity v čase mimo vyučovania decentralizovanou a neorganizovanou oblasťou. Jednotlivé programy fungujú izolovane a súperia o financovanie z rôznych verejných a súkromných zdrojov. Občianski lídri toho o programoch vo svojich komunitách nie vždy vedia dosť, v dôsledku čoho rodiny, ktoré by mohli mať z aktivít v čase mimo vyučovania (v škole i mimo nej) najväčší úžitok k nim nie vždy majú prístup a dostupné programy nemusia byť najkvalitnejšie.

Mnohé komunity pochopili, že vynakladať viac prostriedkov za väčšie množstvo programov s tým istým zameraním nie je riešením. Namiesto toho sa snažia koordinovať úsilie a zdroje v rámci komunity a spájať programy do jedného uceleného systému vzdelávania v čase mimo vyučovania, ktorý zahŕňa celý rad denných programov nad rámec vyučovania v podobe rozšírených vzdelávacích aktivít, ako aj v podobe letných aktivít. Vedúcu úlohu v tomto ohľade zohrávajú sprostredkovateľské organizácie, zodpovedné za celý rad funkcií vrátane plánovania, získavania a rozdeľovania finančných prostriedkov, hodnotenia kvality programov,

sprostredkovania školení a koučingu poskytovateľom programov, komunikácie a presadzovania záujmov v prospech programov v čase mimo vyučovania, prípadne zberu a analýzy informácií.

Posledná spomínaná úloha patrí medzi najdôležitejšie. V publikácii *Growing Together, Learning Together: What Cities Have Discovered About Afterschool Systems (Spoločne rastieme a učíme sa. Čo mestá zistili o systémoch mimoškolského vzdelávania)* od Nadácie Wallace Foundation sa píše: „Systém aktivít mimo vyučovania má veľa ozubených koliesok, ale olejom, ktorý zabezpečuje hladké otáčanie prevodov, sú údaje. Poskytovatelia programov, mestské úrady, školy, sponzori, rodiny a mladí ľudia – tí všetci potrebujú aktuálne a presné informácie, aby sa dokázali správne rozhodovať. Mestské úrady napríklad potrebujú vedieť, kde je najväčší dopyt po programoch, aby mohli správne rozdeľovať zdroje. Rodiny zase využijú informácie o tom, kde nájsť dobré programy s voľnými miestami pre ich deti.“

Zbierať údaje, dokázať ich interpretovať a efektívne na základe nich konať – to všetko môže byť pre sprostredkovateľov náročné. K dispozícii je obrovské množstvo údajov. Mnohí sprostredkovatelia strácajú čas a energiu zberom nesprávnych údajov nevhodným spôsobom. Neorganizované alebo nárazové pokusy môžu priniesť skôr zmätok a frustráciu. Ak chcú sprostredkovatelia skutočne využívať výhody údajov, musia premyslene a cielene uvažovať o tom, čo majú zbierať, prečo a ako to robiť, a tiež ako údaje používať.

Národné združenie sprostredkovateľov rozšíreného vzdelávania Every Hour Counts (Každá hodina sa počíta) vydalo v roku 2021 Rámec, ktorý má sprostredkovateľom pomáhať práve v tejto oblasti. Tento Rámec sa zameriava na spoločný súbor výsledkov, ktoré chcú sprostredkovatelia v združení dosiahnuť prostredníctvom svojej práce na vytváraní systému vzdelávania v čase mimo vyučovania a určuje spôsoby merania pokroku pri dosahovaní každého z týchto výsledkov.

Rámec rozdeľuje výsledky na tri úrovne: úroveň systému, úroveň programu a úroveň mládeže. Združenie Every Hour Counts verí, že pozitívne výsledky na úrovni mládeže, ako je stretnutie sa s obohacujúcimi aktivitami, závisia od pozitívnych výsledkov na úrovni programu (napr. jeho lepšia kvalita a schopnosť reagovať na potreby komunity), ktoré zasa vyplývajú z kladných výsledkov na úrovni systému (napr. účinná podpora financovania a politiky priaznivej pre aktivity v čase mimo vyučovania).

Viac informácií o súvislostiach medzi výsledkami na úrovni systému, programu a mládeže nájdete v diagrame Teória zmeny na nasledujúcej strane.

Súvislosti medzi výsledkami na úrovni systému, programu a mládeže

Podľa výsledkov výskumu programy v čase mimo vyučovania zamerané na konkrétne výsledky mladých ľudí (napr. vodcovské schopnosti, akademická úspešnosť, sociálne a emocionálne zručnosti) dokážu tieto výsledky umocniť, ak sú dobre navrhnuté, kvalitné, a ak sa na nich mladí ľudia zúčastňujú pravidelne. V skutočnosti je však kvalita programov v oblasti vzdelávania v čase mimo vyučovania nejednotná a jednotlivci, ktorí by mohli mať z kvalitných aktivít najväčší prospech, k nim nie vždy majú prístup. Programy a poskytovatelia finančných prostriedkov v komunite často nespôsobujú na zlepšovaní prínosu aktivít v čase mimo vyučovania ako celku. Cieľom systémov vzdelávania v čase mimo vyučovania je tieto výzvy riešiť.

Systémy vzdelávania v čase mimo vyučovania spájajú poskytovateľov programov, sponzorov, školy, rodiny a ďalšie zúčastnené strany, aby spolupracovali na spoločných cieľoch; zabezpečujú spravodlivejší prístup k voľnočasovým aktivitám využívaním zdrojov na vytváranie väčšieho počtu vzdelávacích príležitostí a zabezpečujú, aby boli dostupné pre občanov s obmedzeným prístupom; podporujú neustále zlepšovanie; podnecujú inovácie; a zabezpečujú podporu vzdelávania v čase mimo vyučovania zo strany vedúcich predstaviteľov komunity a verejnosti, aby sa zabezpečila udržateľnosť tohto úsilia. To sú pozitívne výsledky na **ÚROVNI SYSTÉMU**.

Keď má systém vytvorenú sieť poskytovateľov, súbor spoločných cieľov a podporu zo strany komunity, dokáže riešiť otázku kvality programov. Robí to tak, že vytvára spoločné štandardy kvality, zbiera a analyzuje údaje, aby sa zistilo, ako programy tieto štandardy spĺňajú, a podporuje ich v snahe poučiť sa z týchto údajov a zlepšovať sa. To vedie k pozitívnym výsledkom na **ÚROVNI PROGRAMU**, skónkrétno k vyššej kvalite programov, ktoré dokážu lepšie naplňať špecifické potreby mladých ľudí v komunite.

Viac kvalitných programov, ktoré reagujú na potreby komunity primäje mladých ľudí, aby sa ich zúčastňovali vo väčšom počte. Stretnú sa s novými a obohacujúcimi skúsenosťami a myšlienkami, ktoré im pomôžu získať rôzne zručnosti a rozvíjať si zdravé návyky a presvedčenia. A to je konečný cieľ: pozitívne výsledky na **ÚROVNI MLÁDEŽE**.

Aktualizovaný Rámec na meranie, neustále zlepšovanie a spravodlivé systémy

V roku 2014 združenie Every Hour Counts s podporou organizácie American Institutes of Research aktualizovalo Rámec s cieľom udržať krok s vývojom v tejto oblasti a reagovať na nové otázky, ktoré sa v nej objavujú. Následne poverilo spoločnosť RAND Corporation, aby vyhodnotila úsilie sprostredkovateľov zaviesť tento Rámec do praxe v troch mestách (After School & Beyond v Bostone, MA; After School Alliance v Providence, RI a Sprockets v St. Paul, MN). Výskumníci zo spoločnosti RAND preskúmali kvalitu údajov, ktoré sprostredkovatelia zbierajú, nástroje merania, ktoré používajú, stav ich databáz, spôsob, akým uchovávajú, spracúvajú a používajú údaje, ako aj zdroje – ľudské, technické a finančné, ktoré využívajú pri svojej práci s údajmi. Zistenia z tohto hodnotenia sa stali podkladom pre túto najnovšiu verziu Rámca a vypracovanie sprievodnej príručky.

RAND a Every Hour Counts zisťovali, ako sprostredkovatelia postupovali pri začleňovaní Rámca do svojej práce a s akými hlavnými problémami sa stretli. Tento proces bol vo všetkých troch prípadoch inšpiráciou pre posun v uvažovaní o potenciáli vzdelávania v čase mimo vyučovania a vzdelávania v čase prázdnin a o tom, čo to znamená byť sprostredkovateľom zameraným na výsledky. Združenie Sprockets využilo tento Rámec na prehodnotenie svojho fungovania v úlohe sprostredkovateľa. Boston After School & Beyond upravilo svoj logický model a teóriu zmeny tak, aby sa zameriavali na konkrétne zručnosti a spôsoby ich merania.

To spustilo reťazovú reakciu, ktorá viedla k zmenám v nástrojoch, procesoch a ponukách profesijného rozvoja. Prijatie Rámca pomohlo združeniu Providence After School Alliance premýšľať o tom, ako jeho postupy ovplyvňujú zamestnancov, poskytovateľov programov, s ktorými spolupracuje, ako aj širšiu komunitu voľnočasových programov. V dôsledku toho združenie podniklo kroky na zefektívnenie svojho systému neustáleho zlepšovania.

Ostatné komunity v sieti Every Hour Counts sa v hodnotení poučili od týchto troch sprostredkovateľov a prijali Rámec ako spôsob, ktorý im pomôže naplniť ich vlastné potreby. Napríklad sprostredkovateľ vo Filadelfii ho použil na to, aby svoju víziu oznámil nadáciám a vedúcim predstaviteľom mesta, čo mu pomohlo získať grant vo výške dvoch miliónov dolárov na programy vzdelávania v čase mimo vyučovania.

Zistenia z tohto hodnotenia sa stali podkladom pre túto doposiaľ najnovšiu verziu Rámca a vypracovanie sprievodnej príručky.

Kľúčové zistenia z hodnotenia

- 1. Rámec nerieši len meranie.** To najdôležitejšie, čo sa Every Hour Counts a RAND dozvedeli zo skúseností hodnotených organizácií, bolo, že Rámec rieši oveľa viac ako len meranie. Systémoví lídri zistili, že je to účinný nástroj na stanovenie cieľov, pochopenie a informovanie o hodnote ich práce a na podporu neustáleho zlepšovania systému aj programov, ktoré sa v rámci neho realizujú.
- 2. Organizačná štruktúra a kontext komunity určujú ciele, činnosti a stratégie sprostredkovateľov.** Každý sprostredkovateľ v hodnotení mal vlastnú históriu, štruktúru, rozsah zdrojov a personálu a vzťah k poskytovateľom programov. Podľa toho sa líšili aj ich ciele, činnosti a stratégie. Najnovšia verzia Rámca obsahuje rozšírenú ponuku výsledkov na úrovni systému, ktorá odráža tieto rozdiely.
- 3. Cieľom je využívanie údajov – nie ich samoučelné zhromažďovanie.** Údaje, ktoré sa nevyužívajú, môžu byť stratou času a peňazí, avšak minimálne jeden sprostredkovateľ v hodnotení nevyužíval údaje o výsledkoch mládeže, ktoré zbieral. Aby sa tejto situácii predišlo, sprostredkovatelia musia pravidelne prehodnocovať údaje, ktoré zbierajú, to či a ako ich používajú, a či slúžia svojmu účelu.
- 4. Sprostredkovatelia by sa mali snažiť merať rozumne a nemerať všetko.** Zber a využívanie údajov si vyžaduje peniaze, čas a odborné znalosti, a niektoré typy údajov sú v tomto ohľade náročnejšie. Aby si sprostredkovatelia na plecيا nenaložili viac, ako dokážu uniesť, mali by vymedziť oblasti údajov, ktoré skutočne potrebujú a ktoré sú schopní správne zbierať a používať.
- 5. Účinné využívanie údajov si vyžaduje pevné zásady a postupy.** Sprostredkovatelia v hodnotení čelili pri efektívnom zbere a využívaní údajov organizačným, technickým a politickým výzvam. Ďalšia publikácia, ktorá vznikla v rámci tohto projektu, „Putting Data to Work for Young People: A Ten-Step Guide for Expanded Learning Intermediaries“ (Využívanie údajov v prospech mladých ľudí. Desiatkrokový sprievodca pre sprostredkovateľov rozšíreného vzdelávania) ponúka konkrétny plán na riešenie takýchto problémov.

Súčasti aktualizovaného Rámca

Rámec je prehľadným zdrojom poznatkov, ktorý má pomôcť vedúcim pracovníkom systémov vzdelávania v čase mimo vyučovania ujasniť si svoje potreby v oblasti údajov, naplánovať ich zber a využívanie a tieto plány realizovať.

Výsledky, ktoré zahŕňa, sú zámerne koncipované široko. Aby sa vedúcim pracovníkom systémov vzdelávania v čase mimo vyučovania výsledky ľahšie upravovali podľa ich vlastných potrieb, obsahuje najnovšia verzia Rámca „Dig Deeper with the NEW Guidebook“ (Ponorte sa s novou príručkou hlbšie) tieto nové prvky:

- **Ukazovatele.** Faktory, ktoré signalizujú pokrok uskutočnený smerom k danému výsledku.
- **Údaje, ktoré treba zbierať.** Konkrétne informačné systémy dokážu zhromažďovať informácie na sledovanie ukazovateľov.
- **Možnosti a úvahy o meraní a analýze.** Užitočné tipy a nápady na prácu s údajmi, ktoré pochádzajú z hodnotenia RAND.
- **Príklady toho, ako môžu údaje usmerňovať priority a opatrenia.** Spôsoby interpretácie údajov a využitia zistení.
- Ku každému výsledku sme pridali **otázky týkajúce sa rasovej rovnosti**, ktoré majú predstaviteľom systémov pomôcť zamyslieť sa nad tým, či sú ich rozhodovacie a pracovné procesy spravodlivé a inkluzívne, ktorí mladí ľudia majú z ich úsilia prospech a do akej miery toto úsilie reaguje na kultúrne podmienky.

Ponorte sa hlbšie s *NOVOU* príručkou

Pre vedúcich predstaviteľov v rámci systému a ostatných, ktorí chcú preniknúť hlbšie do problematiky, poskytuje nová príručka o Rámci podrobnejšie informácie o každom výsledku: ako sa údaje o tomto konkrétnom výsledku dajú použiť na zlepšenie systému, čo treba zvážiť pri výbere ukazovateľov, ktoré sa majú sledovať a údajov, ktoré treba zbierať, ako aj podrobnejšie možnosti merania a analýzy každého ukazovateľa. (Jednotlivé časti príručky sú označené rovnako ako príslušné výsledky v Rámci: č. 1 pre prvý výsledok na úrovni systému atď.) Príloha C: Súbor nástrojov na získavanie údajov o aktivitách v čase mimo vyučovania v príručke ponúka množstvo ďalších zdrojov – od nástrojov na hodnotenie až po ukážkové dohody o zdieľaní údajov a komunikačné materiály, ktoré pochádzajú od komunit, ktoré sa zúčastnili na výskume.

Príručka kopíruje formát Rámca kapitolami o každej z troch úrovní výsledkov – systém, program a mládež. Po rozbere každého výsledku nasleduje vzorová tabuľka monitorovania, ktorá obsahuje konkrétne príklady príslušných údajov, ktoré by systém mohol zbierať, a opisuje spôsob ich využitia pri rozhodovaní. Naprieč príručkou sú uvedené príklady toho, ako k jednotlivým výsledkom pristupovali traja sprostredkovatelia v hodnotení a externé zdroje, ktoré môžu byť užitočné pre vedúcich predstaviteľov systému.

K dispozícii na:
www.everyhourcounts.org
www.nds.sk

Začíname pracovať s Rámcom

Rámec nie je kontrolným zoznamom údajov, ktoré treba zbierať. Vedúci predstavitelia systému ho využívajú na podporu plánovania, komunikácie a neustáleho zlepšovania. Aby z tohto Rámca vyťažili čo najviac, odporúčame používateľom:

1. Považovať Rámec za ponuku možností.

Výsledky a ukazovatele v Rámci sú uvedené v poradí, ktoré by malo pomôcť komunitám dosahovať stabilný pokrok v práci na budovaní systému vzdelávania v čase mimo vyučovania. Zároveň platí, že nie každý výsledok a ukazovateľ má zmysel pre každý systém alebo pre každý program, ktorý je jeho súčasťou. Vedúci predstavitelia systému by sa mali zamerať len na tie výsledky a ukazovatele, ktoré sú v súlade s ich cieľmi a schopnosťami zbierať údaje a pracovať s nimi.

2. Zbierať len údaje, ktoré systém potrebuje a na ktoré je pripravený.

Rôzne komunity budú viac alebo menej pripravené na zber údajov a prácu s nimi v závislosti od toho, v akej fáze procesu budovania systému sa nachádzajú. Pre novšie systémy môže byť rozumné začať s návštevnosťou mladých ľudí a niekoľkými ukazovateľmi na úrovni systému a programu, zatiaľ čo systémy s bohatšími zdrojmi môžu byť schopné zahrnúť viac ukazovateľov. Rámec môže vedúcim pracovníkom pomôcť pochopiť, čo ich systém momentálne zvládne a čo by malo byť ich cieľom do budúcnosti.

3. Prístupovať k výsledkom mladých ľudí uvážlivo.

Je prirodzené, že predstavitelia systémov a tí, ktorí im poskytujú financie, chcú mať údaje o výsledkoch mladých ľudí. Koniec koncov, zmyslom budovania systému vzdelávania v čase mimo vyučovania je, aby bol pre mladých ľudí prínosom. Rámec síce uvádza niekoľko presvedčení a zručností, sociálno-emocionálnych aj akademických, ktoré sa systémy môžu snažiť podporovať, ale ich meranie môže byť náročné a nákladné. Navyše, mnohé z nich sa rozvíjajú roky – nielen počas jedného šesť- až deväťtýždňového programu v čase mimo vyučovania. Pokiaľ chcú systémy obhájiť svoju prácu, môže byť pre nich výhodnejšie čerpať z existujúceho výskumu, ktorý potvrdzuje prospešnosť programov a systémov vzdelávania v čase mimo vyučovania. Tak sa môžu namiesto vynakladania drahocenných zdrojov na meranie zručností a presvedčení mladých ľudí zamerať na meranie a podporu podmienok, ktoré existujúci výskum spája s lepšími výsledkami mládeže, ako sú napríklad tvorba a realizácia programov či vyššia návštevnosť.

4. Ak chcete dosiahnuť spravodlivé výsledky, uvažujte o tom, ako vytvoriť spravodlivý systém.

Systémy vzdelávania v čase mimo vyučovania sa vždy zameriavali na cieľ sprístupniť vysokokvalitné programy vzdelávania v čase mimo vyučovania mladým ľuďom, ktorí nemajú dostatok príležitostí, a snahu zvýšiť mieru ich účasti. Rovnosť a inklúzia musia byť súčasťou procesov a štruktúr, ktoré komunita zavádza pri budovaní systému. Otázky týkajúce sa rasovej rovnosti, ktoré sú súčasťou Rámca, majú pomôcť tvorcom systému o týchto otázkach kriticky uvažovať.

S týmito tipmi na pamäti môžete začať používať Rámec a sprievodnú príručku. Rámec je zdrojom poznatkov, ktorý má pomôcť vedúcim predstaviteľom systémov vzdelávania v čase mimo vyučovania premyslieť si svoje potreby v oblasti údajov, naplánovať ich zber a využívanie a tieto plány realizovať. Príručka ponúka praktické informácie o každom výsledku v Rámci. Pomocou nej môžu systémoví lídri – či už pracujú pre sprostredkovateľov, mestské úrady a školské obvody, komunitné (mimovládne) organizácie alebo celoštátne siete vzdelávania v čase mimo vyučovania – hlbšie preskúmať každý z výsledkov uvedených v Rámci. Rámec a jednotlivé časti príručky môžu byť užitočné aj pre poskytovateľov finančných prostriedkov, ktorí sa zaujímajú o to, ako najlepšie podporovať programy v čase mimo vyučovania a monitorovať svoje investície.

Dúfame, že vám tieto zdroje pomôžu sformulovať víziu vysoko funkčného systému vzdelávania v čase mimo vyučovania, ktorý bude podporovať mladých ľudí vo vašej komunite, zistiť, čo si dosiahnutie tohto cieľa vyžaduje a sledovať pokrok, ktorý ste na svojej ceste dosiahli.

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 1: Komunita zdieľa spoločnú víziu a ciele pre vzdelávanie v čase mimo vyučovania

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Koho systém zapojil do tvorby vízie? Zapojili sa zástupcovia komunity vrátane mladých ľudí? Ako systém zapojil mladých ľudí do procesu? Zbierajú a analyzujú vedúci predstavitelia systému systematicky demografické informácie o členoch správnej rady a zamestnancoch? Podporuje systém spoluprácu medzi jednotlivými sektormi, teda inštitúciami vzdelávania v čase mimo vyučovania, školami, zamestnancami, zdravotníctvom a ďalšími odvetvami s cieľom komplexne uspokojiť vývinové potreby mladých ľudí s nedostatkom príležitostí?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERNOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
Systém definuje a zverejňuje spoločnú víziu a ciele	Prijatie vízie a cieľov komunity Zverejnenie vízie a cieľov komunity Podávanie správ o pokroku pri dosahovaní cieľov komunity	Zvážte pravidelné vyhodnocovanie toho, či a ako zúčastnené strany diskutujú o cieľoch komunity a zapracúvajú ich do svojho plánovania.	Zdôraznite víziu a súvisiace ciele medzi zúčastnenými stranami v komunite. Predstavte hodnotu systému poskytovateľom financií. Porozumejte efektívnosti činností pri dosahovaní cieľov.
Systém prijíma a používa spoločnú definíciu kvality programov	Prijatie štandardov kvality programov Počet alebo percentuálny podiel poskytovateľov alebo programov, ktoré využívajú štandardy kvality	Zvážte možnosť uskutočnenia rozhovorov alebo prieskumu medzi poskytovateľmi alebo lídrami programov s cieľom zistiť viac o tom, ako využívajú štandardy kvality pri navrhovaní a realizácii programov.	Pochopte dosah štandardov kvality a identifikujte nezapojených poskytovateľov (či programy), pre ktorých môže byť používanie týchto štandardov prospešné. Identifikujte možné problémy, ak štandardy nemajú u komunity poskytovateľov odozvu alebo ňou nie sú vnímané ako užitočné.
Systém prijíma a používa spoločné nástroje merania	Prijatie: <ul style="list-style-type: none"> • systému manažmentu informácií (SMI) • nástroja na hodnotenie kvality programu Počet a percentuálny podiel poskytovateľov alebo programov, <ul style="list-style-type: none"> • zamestnanci ktorých boli vyškolení v používaní SMI • ktorí používajú SMI • ktorí používajú nástroj na hodnotenie kvality programu • ktorí zdieľajú údaje o dochádzke či kvalite programu Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorým sa poskytuje služba v programoch, ktorí <ul style="list-style-type: none"> • používajú SMI • používajú nástroj na hodnotenie kvality programu • zdieľajú údaje o dochádzke či kvalite programu so systémom 	Zvážte analýzu používania nástrojov na meranie podľa: <ul style="list-style-type: none"> • aktivít • jednotlivých rokov, • typu programu, • frekvencie používania. 	Porozumejte fungovaniu a užitočnosti systémových nástrojov. Identifikujte školiace potreby poskytovateľov. Preukážte hodnotu sprostredkovateľa a systému.

POKRAČOVANIE

Systém zapája kľúčové zúčastnené strany v komunite (napr. iné komunitné (mimovládne) organizácie, miestnu samosprávu, nadácie, školské obvody, vedúcich predstaviteľov podnikov, mladých ľudí, rodiny).

Zloženie správnej rady (sú zastúpené všetky hlavné zúčastnené strany v komunite?)
Počet a percento poskytovateľov v komunite, ktorí:

- sú zapojení do siete
- by mali byť zapojení do siete
- sú „aktívne“ zapojení do siete

Podpora zúčastnených strán (napr. riaditelia škôl poskytujúci prístup k údajom a priestorom, starostovia zvyšujúci povedomie a poskytujúci finančné prostriedky)

Zvážte vykonanie sebahodnotenia s cieľom určiť, či rada zastupuje celú komunitu, aby sa dosiahli požadované ciele systému.

Porozumejte zdravému fungovaniu a udržateľnosti systému.

Identifikujte cieľové skupiny potrebnej osvetovej a aktivačnej činnosti.

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 2: Mladí ľudia majú rozšírený a rovný prístup k vysokokvalitným programom v čase mimo vyučovania, ktoré naplňajú ich potreby a ich účasť na nich sa zvyšuje.

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Sú prístup a účasť rovné v rôznych regiónoch, demografických skupinách a z hľadiska potrieb mladých ľudí? Poskytuje sa pracovníkom systému odborný výcvik o tom, ako začleniť rovnosť do politik, postupov a riadenia? Ako sú ľudia, ktorých sa systém najviac dotýka, zapojení do tvorby a implementácie politik?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
Systém poskytuje rovný prístup k vysokokvalitným programom	Počet: <ul style="list-style-type: none"> programov ponúkaných v komunite voľných miest v jednotlivých programoch 	<p>Ak chcete zistiť, či sú prístup a účasť spravodlivé, monitorujte percentuálny podiel mladých ľudí v komunite v porovnaní s podielom mladých ľudí v programoch podľa:</p> <ul style="list-style-type: none"> regiónu či štvrte druhu programu (napr. vzdelávací, športový, umelecký) demografických údajov o mládeži (napr. vek, rasa či etnická príslušnosť, pohlavie, výška príjmu v rodine) potrieb mladých ľudí (napr. výučba štátneho jazyka, vzdelávacie potreby) <p>Zvážte pravidelné sledovanie týchto faktorov s cieľom určiť pokrok komunity pri dosahovaní rovného prístupu a účasti.</p>	<p>Odhaľte nedostatky v dostupnosti a účasti na programoch u mladých ľudí z rôznych štvrtí. (Dôvody týchto nedostatkov si môžu vyžadovať pred prijatím opatrení ďalšie preskúmanie.)</p> <p>Presuňte programy do vybraných štvrtí; podporujte viac druhov programov alebo iné druhy programov vo vybraných štvrtiach alebo pre konkrétnu skupinu mladých ľudí; získajte finančné prostriedky na ďalšie programy, viac miest, alebo štipendiá pre mladých ľudí; identifikujte a odstráňte prekážky brániace účasti (napr. nedostupnosť dopravy, programy, ktoré nezodpovedajú potrebám komunity).</p>
Systém zabezpečuje rovnú účasť	Počet a percentuálny podiel: <ul style="list-style-type: none"> mladých ľudí zúčastňujúcich sa na programoch mladých ľudí zúčastňujúcich sa na vysokokvalitných programoch 		
Systém rozširuje prístup a zvyšuje účasť	<p>Počet programov s dostupnými, ale nevyužitými miestami</p> <p>Počet nevyužitých miest</p> <p>Počet programov s čakacími listinami</p> <p>Počet mladých ľudí na čakacej listine programu</p> <p>Počet novovytvorených miest v programoch</p> <p>Peniaze získané či určené na podporu vytvorenia väčšieho počtu miest v programoch</p> <p>Zmena v miere účasti mladých ľudí s nedostatkom príležitostí</p>		<p>Zistite, či existuje neuspokojený dopyt po programoch.</p> <p>Zistite, či dochádza k slabej účasti na konkrétnych programoch alebo typoch programov.</p> <p>Bude potrebné ďalej preskúmať, či problémy súvisia s nadmernou dostupnosťou, náborom, nákladmi, typom či kvalitou programu.</p> <p>Sledujte pokrok pri rozširovaní ponuky programov, ohľadom dostupných finančných prostriedkov a miery účasti a tiež to, ktoré komunity a študenti majú z tohto úsilia prospech.</p> <p>Preukážte hodnotu sprostredkovateľov, merajte účinnosť svojho úsilia a získajte podporu komunity pre spoločné ciele.</p>

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 3: Komunita programov v čase mimo vyučovania sa venuje neustálemu zlepšovaniu kvality

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Sú štandardy kvality kultúrne citlivé a vhodné? Kto zabezpečuje profesijný rozvoj poskytovateľov? Kto sa podieľa na stanovovaní priorit z hľadiska zlepšovania systému?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERNŔOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Systém poskytuje vysokokvalitný profesijný rozvoj vrátane školení a workshopov, koučingu a facilitovaného vzájomného učenia (peer learning)</p>	<p>Počet ponúknutých príležitostí na odborný rozvoj</p> <p>Počet a percentuálny podiel poskytovateľov (či programov), ktorí sa zúčastňujú na konkrétnej aktivite odborného rozvoja</p> <p>Miera účasti na podujatiach odborného rozvoja</p> <p>Miera spokojnosti účastníkov s rôznymi aspektmi aktivít odborného rozvoja</p>	<p>Vyžadujte systém na sledovanie ponúk profesijného rozvoja a účasti na ňom.</p> <p>Na zistenie spokojnosti účastníkov s ponúkanými kurzami získajte po skončení kurzu od účastníkov spätnú väzbu ohľadom jeho obsahu, kvality a využiteľnosti.</p> <p>Zvážte možnosť pravidelne zisťovať mieru spokojnosti zamestnancov poskytovateľa s ponúkanými možnosťami na profesijný rozvoj.</p>	<p>Zisťujte trendy v ponukách odborného rozvoja a účasti.</p> <p>Stanovte mieru účinnosti a spokojnosti s odborným rozvojom.</p> <p>Naplánujte a zdokonaľte aktivity profesijného rozvoja a osvetové aktivity na budúci rok.</p>
<p>Systém poskytuje údaje poskytovateľom programov</p>	<p>Počet a percentuálny podiel poskytovateľov, ktorí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostávajú správy o údajoch zo systému • využívajú správy o údajoch zo systému • využívajú údaje z hodnotenia kvality programov • využívajú správy o údajoch zo SMI 	<p>Správy o údajoch môžu obsahovať všetky zozbierané ukazovatele (napr. návštevnosť, demografické údaje a zapojenie mládeže, či ukazovatele o kvalite programu) a porovnanie programov s priemernými hodnotami v celom meste.</p> <p>Zvážte prieskum programov s cieľom zistiť, do akej miery využívajú správy o údajoch.</p> <p>Neformálna spätná väzba o užitočnosti správ o údajoch môže systému pomôcť ich zlepšiť.</p>	<p>Údaje o používaní môžu pomôcť odhaliť silné či slabé stránky správ o údajoch poskytovaných systémom a dať sa využiť na ich zlepšenie či na podporu.</p> <p>Možno budú potrebné ďalšie informácie, aby sa určilo, čo zapríčiňuje mieru využívania správ.</p>
<p>Systém zdieľa osvedčené postupy s komunitou poskytovateľov</p>	<p>Vytváranie materiálov s osvedčenými postupmi</p> <p>Počet prípadov distribúcie alebo stiahnutia materiálov s osvedčenými postupmi</p> <p>Počet a percentuálny podiel programov, ktoré:</p> <ul style="list-style-type: none"> • absolvovali školenie o osvedčených postupoch • používajú osvedčené postupy 	<p>V ideálnom prípade by osvedčené postupy mali vychádzať z porozumenia tomu, ktoré skupiny obyvateľov majú prístup k programom a navštevujú ich. Témy osvedčených postupov zahŕňajú nábor a účasť, efektívne vytváranie programov, zohľadnenie názorov mladých ľudí a uspokojovanie ich špecifických potrieb.</p> <p>Pouvažujte o prieskume programov s cieľom zistiť, do akej miery využívajú osvedčené postupy.</p>	<p>Preukážte hodnotu systému, určite, v ktorých oblastiach je potrebné zdieľať a šíriť materiály s osvedčenými postupmi, a sledujte ich šírenie a zlepšovanie kvality v rámci systému.</p>

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 4: Systém účinne presadzuje stratégie a financovanie na podporu programov v čase mimo vyučovania

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Ako je rovný prístup pre všetkých mladých ľudí vo vašej komunite začlenený do komunikačných a finančných stratégií systému? Ktorí mladí ľudia majú prístup k novým programom a iniciatívam?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Systém propaguje hodnoty vzdelávania v čase mimo vyučovania a informuje o nich</p>	<p>Počet komunikačných aktivít vrátane správ, brífingov, špeciálnych podujatí alebo stretnutí a poskytovanie informácií verejným orgánom (podľa témy a typu)</p> <p>Počet a typ ovplyvnených stratégií a zúčastnených strán</p>	<p>Hodnota vzdelávania v čase mimo vyučovania sa dá vyjadriť v zmysle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prístupu, • účasti • kvality • výsledkov mladých ľudí • hodnoty koordinačného orgánu <p>Zvážte použitie tabuľky na sledovanie typu komunikácie, publika či príjemcov a vnímania vplyvu.</p>	<p>Zistite v čom boli doterajšie komunikačné snahy účinné a využite tieto informácie na prípravu a plánovanie aktivít na budúci rok.</p>
<p>Systém zdieľa informácie o stratégiách a možnostiach financovania s poskytovateľmi</p>	<p>Počet zistených a zdieľaných nových možností financovania</p> <p>Obsah komunikácie o možnostiach financovania</p>	<p>Začnite vypracovaním zoznamu informácií, ktoré považujú za kľúčové poskytovatelia, ako sú štátne, krajské alebo miestne politiky ovplyvňujúce programy a možnosti financovania, a vypracujte stratégiu sledovania týchto informácií a ich oznamovania poskytovateľom.</p> <p>Posúďte, či informácie poskytujete včas a účinným spôsobom.</p>	<p>Odhaľte informačné rezervy a metódy na zlepšenie účinnosti stratégií informovania.</p>
<p>Systém zabezpečuje udržateľné a rôznorodé financovanie na úrovni systému</p>	<p>Počet poskytovateľov finančných prostriedkov</p> <p>Typy poskytovateľov financií (napr. vláda, nadácia, súkromný darca)</p> <p>Výška finančných prostriedkov</p> <p>Dĺžka financovania</p> <p>Obmedzenia týkajúce sa využívania finančných prostriedkov</p>	<p>Zvážte pravidelné prehodnocovanie informácií s cieľom identifikovať nedostatky a určiť, či je súčasné financovanie udržateľné, dostatočné a rozložené medzi rôzne typy poskytovateľov finančných prostriedkov.</p>	<p>Porozumejte zdrojom a stabilite financovania systému či programov.</p> <p>Využite údaje na plánovanie stratégií na zapojenie poskytovateľov finančných prostriedkov a činnosti súvisiace s písaním grantov.</p>
<p>Systém podporuje nové programy a iniciatívy</p>	<p>Počet a typ vytvorených programov alebo iniciatív</p> <p>Náklady na nové iniciatívy</p> <p>Šírenie poznatkov z iniciatív</p>	<p>Uvažujte o tom, kto má prospech z nových programov a iniciatív a či to zodpovedá prioritám systému.</p>	<p>Informujte poskytovateľov finančných prostriedkov a zúčastnené strany o hodnote systému.</p> <p>Vytýčte ciele pre budúce programy a iniciatívy.</p> <p>Zistite, či je možné rozšíriť nové pilotné programy.</p>

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 5: Rodiny a mladí ľudia sú spokojní so systémom vzdelávania v čase mimo vyučovania, sú doň zapojení a majú v ňom svoj hlas

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Ako systém zisťuje, čo rodiny a mladí ľudia chcú, pokiaľ ide o ponuku programov? Je úroveň spokojnosti v komunite rovnomerne rozložená? Reprezentujú mladí ľudia vo vedúcich pozíciách komunitu?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Systém poskytuje rodinám a mladým ľuďom informácie o možnostiach programov</p>	<p>Počet distribuovaných programových katalógov</p> <p>Údaje o počte osôb, ktoré na internete vyhľadávali programy (teda počet zobrazení)</p> <p>Percentuálny podiel rodín a mladých ľudí, ktorí uviedli, že majú informácie o ponuke programov v komunite</p>	<p>Prieskumy medzi rodinami alebo mladými ľuďmi v celej komunite sú náročné na administráciu a môžu si vyžadovať podporu zo strany miestneho zastupiteľstva alebo výskumného partnera.</p>	<p>Porozumejte tomu, do akej miery systém poskytuje rodinám informácie o programoch a ako rodiny informácie získavajú.</p> <p>Naplánujte zlepšenie komunikácie do budúcnosti.</p>
<p>Systém zaručuje, že ponuka programov zodpovedá potrebám rodín a mladých ľudí</p>	<p>Percentuálny podiel rodín a mladých ľudí v komunite, ktorí uvádzajú spokojnosť s dostupnými programami v čase mimo vyučovania z hľadiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prístupu, • kvality • nákladov • obsahu • bezpečnosti 		<p>Zisťujte potreby komunity a spokojnosť s ponukou programov.</p> <p>Upravte obsah programov, cielene využívajte zdroje a získavajte finančné prostriedky.</p>
<p>Systém zabezpečuje, že mladí ľudia majú možnosť vyjadriť svoj názor a zastávať v komunite vedúce postavenie</p>	<p>Počet a percentuálny podiel rád a výborov na úrovni systému, ktorých členmi sú mladí ľudia</p> <p>Miera vplyvu názoru mladých ľudí na rozhodovanie na úrovni systému</p>	<p>Miera vplyvu sa môže hodnotiť kvalitatívne. Je dôležité zisťovať názory mladých ľudí aj dospelých.</p>	<p>Stanovte pravidlá členstva v správnej rade a výbore</p> <p>Vyhodnocujte a zlepšujte rozhodovacie procesy.</p>

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 1: Programy poskytujú mladým ľuďom vysokokvalitné a rovné zážitky

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Kto sa zúčastňuje na vysokokvalitných programoch? Existujú skupiny mladých ľudí, ktoré nemajú rovné príležitosti sa zapojiť? Pomáhajú rasovo rôznorodí mladí ľudia systému zistiť, čo znamená kvalitná skúsenosť s aktivitami v čase mimo vyučovania?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Programy spĺňajú stanovené štandardy kvality programov (často vymedzené na štátnej úrovni)</p>	<p>Počet a percentuálny podiel programov, ktoré spĺňajú úroveň kvality pri hodnotení kvality programu v oblastiach, ako sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporujúce vzťahy medzi dospelými a mladými ľuďmi • atmosféra naplnená pozitívnymi emóciami, príležitosti na praktické učenie sa vychádzajúce z bádania • vhodný obsah a aktivity z hľadiska jednotlivých kultúr • zapojenie mladých ľudí • napĺňanie špecifických potrieb (napr. výučba štátneho jazyka, fyzické či vzdelávacie potreby) 	<p>Ak chcete systematicky sledovať a využívať informácie na neustále zlepšovanie programov, zvážte zapojenie nástroja na hodnotenie ich kvality. (Zoznam bežne používaných nástrojov v USA nájdete na https://www.childtrends.org/wp-content/uploads/2008/02/2008-10OSTProgramQuality.pdf).</p> <p>Zvážte analýzu podľa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regiónu či štvrte • druhu programu • populácie zapojených mladých ľudí 	<p>Určite konkrétne silné a slabé stránky systému a programov s cieľom poskytnúť dodatočnú podporu zo strany systému alebo vzorových programov.</p> <p>Sledujte efektivitu podpory prostredníctvom hodnotenia medziročných výsledkov.</p> <p>Rozhodnite, ako sústrediť obmedzené zdroje na podporu kvality programu.</p>
<p>Programy ponúkajú zážitky, ktoré mladí ľudia považujú za vysokokvalitné</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí uvádzajú nasledujúce aspekty kvalitných skúseností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivita je pútavá • mladí ľudia majú možnosť voľby • aktivita je podnetná • vzťahy medzi dospelými a mladými ľuďmi sú dobré • vzťahy medzi mladými ľuďmi sú dobré 		

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 2: Programy sa vytvárajú cielene a reagujú na potreby mladých ľudí

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Vykonávajú programy štrukturálnu analýzu rasovej rovnosti interných stratégií a postupov, ktoré ovplyvňujú štruktúru programu? Skúmajú programy štruktúry vedenia správnej rady a zamestnancov? Vyčleňuje systém dostatočné finančné zdroje na podporu budovania kapacít vedúcich programov vykonávať činnosť v oblasti rovnosti? Poskytuje sa pracovníkom programu odborný rozvoj, ktorý zlepší ich pochopenie rasovej rovnosti? Vedie odborný rozvoj rôznorodý tím? Ako sa mladí ľudia a rodiny podieľajú na tvorbe programu?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERNOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
Obsah programu zodpovedá potrebám mladých ľudí a požadovaným výsledkom mladých ľudí	Počet a percentuálny podiel programov, v ktorých panuje: <ul style="list-style-type: none"> • súlad medzi aktivitami programu a potrebami mladých ľudí • súlad medzi aktivitami programu a požadovanými výsledkami mládeže 	Aby ste sa vyhli záťaži rozsiahlej dokumentácie, môžete skúsiť zbierať informácie o ukazovateľoch efektívnej tvorby programov nasledujúcimi spôsobmi: <ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie kvality programu • prieskumy medzi mladými ľuďmi • systém manažmentu informácií Zvážte aj zaradenie prvkov efektívnej tvorby programov do štandardov kvality a odborného rozvoja.	Identifikujte obsah, ktorý je potrebný v odbornom rozvoji pracovníkov programov a pri podpore plánovania. Odhaľte potrebu špecializovaných programov alebo inštruktorov.
Plánované aktivity programov majú efektívnu štruktúru	Počet a percentuálny podiel programov, ktoré ponúkajú: <ul style="list-style-type: none"> • po sebe nasledujúce lekcie (teda každá jednotlivá aktivita nadväzuje na predchádzajúcu) • činnosti, ktoré si vyžadujú aktívnu účasť mladých ľudí 		
Obsah programov prijíma podnety od mladých ľudí a členov komunity	Počet a percentuálny podiel programov, ktoré: <ul style="list-style-type: none"> • prijímajú podnety od mladých ľudí a reagujú na ne • jednoznačne prepájajú obsah programu v čase mimo vyučovania so školským dňom 		

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 3: Programy využívajú postupy riadenia, ktoré zvyšujú kvalitu

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Kto sa zúčastňuje na programoch, ktoré využívajú postupy manažmentu kvality? Existujú skupiny mladých ľudí, ktorí k nim nemajú prístup? Sledujú programy zmeny v našej komunite (napr. dostupné finančné zdroje), ktoré môžu ovplyvniť kvalitu?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERNŔOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
Pracovníci programu denne sledujú dochádzku jednotlivých mladých ľudí	Počet a percentuálny podiel programov, ktoré denne sledujú údaje o dochádzke jednotlivých mladých ľudí	Mnohé systémy manažmentu informácií (SMI) používajú predvolené nastavenie na zapisovanie dochádzky - všetci sú prítomní alebo všetci sú neprítomní. Ak SMI uvádza, že účasť na danom programe je buď 100% alebo 0%, je možné, že program nežadáva do systému dochádzku jednotlivých mladých ľudí.	Určite, ktoré programy potrebujú ďalšiu podporu pomocou SMI. Vyberte a zdieľajte osvedčené postupy. Zistite, ktoré programy majú problémy, aby ste ich mohli sledovať a pochopili, čo je potrebné zmeniť či zlepšiť a v čom sú prekážky.
Vedúci programov zabezpečujú odborný rozvoj a kvalifikáciu pracovníkov, ktorí pracujú s mladými ľuďmi	Počet a percentuálny podiel poskytovateľov, ktorí majú požiadavky na odbornú prípravu zamestnancov programu Percentuálny podiel vyškolených zamestnancov pracujúcich v programoch	Poskytovanie profesijného rozvoja sa dá analyzovať na úrovni systému, poskytovateľa alebo programu.	
Pracovníci programu vytvárajú a realizujú stratégie zapájania rodín	Počet a percentuálny podiel programov, ktoré majú: <ul style="list-style-type: none"> plány na zapojenie rodín vysokú mieru hlásení o zapojení a spokojnosti rodín 	Počet odpovedí na dotazníky určené pre rodiny môže byť nízky, čo má vplyv na zovšeobecniteľnosť údajov. Systémy, ktoré majú záujem o prieskum rodín, sa môžu poradiť s výskumným partnerom.	
Vedúci programov využívajú údaje na zlepšovanie praxe	Počet a percentuálny podiel programov, ktoré: <ul style="list-style-type: none"> vytvárajú údaje na informovanie o obsahu programu získavajú údaje zo systému navštevujú školenia o používaní údajov 	Pouvažujte aj o sledovaní zložitejších ukazovateľov ako je frekvencia používania údajov a typ rozhodnutí, ktoré poskytovatelia či programy robia na základe rôznych zdrojov údajov.	

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 1: Mladí ľudia sa vo vysokej miere zúčastňujú na programoch vzdelávania v čase mimo vyučovania

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Analyzoval systém, kto sa zúčastňuje na programoch vzdelávania v čase mimo vyučovania, a kto nie? Čo bráni určitým skupinám mladých ľudí v účasti na programoch? Ako môže systém tieto prekážky riešiť?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Mladí ľudia majú trvalo vysokú účasť</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sú prihlásení • navštevujú aktivitu aspoň v jeden deň <p>Priemerná denná dochádzka jednotlivých mladých ľudí</p> <p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí (jednotlivcov), ktorí sa zúčastňujú na programoch v stanovených prahových hodnotách (napr. 50% , 75% času z celkového trvania programu)</p>	<p>Zabezpečte, aby mali programy spoločný systém manažmentu informácií na sledovanie dochádzky mladých ľudí a stanovte spoločné normy na jej monitorovanie.</p> <p>Zvážte analýzu údajov o návštevnosti mladých ľudí podľa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhu programu • demografických údajov o mládeži (napr. vek, rasa či etnická príslušnosť, pohlavie, rodinný príjem) • ukazovateľov pre školskú mládež (napr. časté absencie, študijné výsledky) <p>Dochádzku mladých ľudí môžete analyzovať na úrovni jednotlivca, programu a systému.</p>	<p>Porozumejte tomu, ako sa mladí ľudia zúčastňujú na aktivitách prostredníctvom zápisu, dochádzky a jej pravidelnosti.</p> <p>Odhaľte silné a slabé stránky komunity a programu. Ich príčiny je často potrebné podrobnejšie preskúmať, kým je možné prijať opatrenia.</p> <p>Informujte o zmenách alebo metódach podpory postupov náboru a zápisu, obsahu programu, stratégiách na zapojenie rodín a kvalite programu.</p>
<p>Mladí ľudia sa dlhodobo zúčastňujú na programoch</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí (jednotlivcov), ktorí sa zúčastňujú na po sebe nasledujúcich stretnutiach v rámci programu</p> <p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí (jednotlivcov), ktorí sa zúčastňujú na programoch niekoľko rokov</p>	<p>To si vyžaduje možnosť sledovať jednotlivých mladých ľudí v priebehu času.</p>	<p>Zistite, ktoré programy a typy programov sa vyznačujú dlhodobou účasťou mladých ľudí.</p> <p>Zistite, kedy mladí ľudia obvykle opúšťajú programy, čo by mohlo viesť k novým alebo odlišným prístupom k ich zapájaniu.</p>

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 2: Mladí ľudia sú vystavení novým a obohacujúcim zážitkom a obsahu

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Vynakladá systém cielené úsilie, aby slúžil domorodým, rasovo a ekonomicky rôznorodým mladým ľuďom, či mladým ľuďom z prostredia prisťahovalcov a dáva im možnosť vyjadrovať sa k tomu, aký typ programu by vyhovoval ich potrebám?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERŇOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Mladí ľudia získavajú nové skúsenosti a/ alebo sa stretávajú so špecializovaným obsahom.</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na programe, ktorý ponúka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nové zážitky (napr. výlety do prírody, kontakt s novými aktivitami) • špecializovaný obsah (napr. STEM, umenie, učňovská príprava) • nové zážitky alebo špecializovaný obsah 	<p>Používajte systém manažmentu informácií na zber informácií o obsahu programu.</p>	<p>Informujte komunitu a sponzorov.</p> <p>Identifikujte skupiny mladých ľudí, ktoré by mohli potrebovať doplnkové služby alebo iné programy.</p>
<p>Mladí ľudia uvádzajú, že sa v programe naučili nové veci</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí uvádzajú, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sa v programe naučili niečo nové • získali v programe novú skúsenosť 	<p>Zvážte analýzu podľa demografických údajov mladých ľudí (napr. vek, rasa či etnická príslušnosť, pohlavie, rodinný príjem).</p>	

ŽELANÝ VÝSLEDOK Č. 3: Mladí ľudia si osvojujú a prejavujú pozitívne zručnosti a presvedčenia

OTÁZKY RASOVEJ ROVNOSTI: Podieľajú sa rôznorodí mladí ľudia na určovaní vhodných ukazovateľov zručností a presvedčení? Majú mladí ľudia možnosť zmysluplne sa podieľať na diskusiách o politike, riadení a výskume? Ovplyvňuje meranie výsledkov skúsenosti mladých ľudí v programoch? Akým spôsobom, sú pre nich zaujímavé a majú k nim rovný prístup?

UKAZOVATELE	ÚDAJE	MOŽNOSTI A ÚVAHY O MERANÍ A ANALÝZE	PRÍKLADY, AKO DOKÁŽU ÚDAJE USMERNŔOVAŤ PRIORITY A OPATRENIA
<p>Mladí ľudia sa zapájajú do programových aktivít, ktoré budujú pozitívne zručnosti a presvedčenia, ako napríklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadväzovanie a udržiavanie zdravých vzťahov, • pocit šťastia, • zvedavosť, • optimizmus, • zapojenie sa do školského a mimoškolského vzdelávania, • samoreguláciu, • vytrvalosť, • komunikáciu, • vieru v rozvoj (teda presvedčenie, že vlastné schopnosti sa dajú rozvíjať úsilím), • akademické výsledky, • vodcovské schopnosti. 	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sa zúčastňujú na programoch, ktoré majú logický model spájajúci programové aktivity so zručnosťami mladých ľudí • si myslia, že sa zapájajú do činností, ktoré im môžu pomôcť osvojiť si stanovené zručnosti 	<p>Sledujte len zručnosti a presvedčenia priamo súvisiace s obsahom programov (napr. výsledky v čítaní len v programoch, ktoré ponúkajú sústredenú výučbu čítania).</p> <p>Sledovanie zručností a presvedčení na úrovni systému si vyžaduje, aby (1) všetky programy spolupracovali na podpore jednotného súboru zručností a presvedčení mladých ľudí, alebo aby (2) sa analyzovali konkrétne výsledky mladých ľudí v podskupine programov, ktoré sa snažia o jeden cieľ (napr. sledovanie výsledkov čítania len v programoch, ktoré ponúkajú sústredenú výučbu čítania).</p>	<p>Informujte komunitu a sponzorov.</p> <p>Pochopte a sledujte účinnosť programov pri plnení cieľov a poskytovaní príležitostí na získavanie a rozvíjanie zručností.</p>
<p>Mladí ľudia preukazujú pozitívne zručnosti a presvedčenia</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí preukazujú požadované zručnosti</p>	<p>K spôsobom merania preukazovania zručností a presvedčení patrí zber hodnotení výkonu mladých ľudí od inštruktorov, preskúmanie práce, ktorú mladí ľudia v programe vykonali a sledovanie plnenia programových aktivít.</p>	
<p>Mladí ľudia si osvojujú pozitívne zručnosti a presvedčenia</p>	<p>Počet a percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí si osvojili požadované zručnosti</p>	<p>Medzi spôsoby zberu ukazovateľov rozvoja zručností a presvedčení patria prieskumy medzi mládežou, medzi inštruktormi a administratívne údaje.</p>	

PRÍLOHA: NÁSTROJ NA HODNOTENIE VYUŽÍVANIA ÚDAJOV

Výsledok v Rámci	Merané (áno/nie)	Ukladanie údajov systémom	Frekvencia zberu údajov	Špecifická vzorka alebo celá populácia?	Nástroj použitý na meranie (napr. SAYO, YPQA, DESSA)?	Frekvencia analýzy údajov	Typ vykonaných analýz	S kým sa zdieľajú údaje	Používanie údajov
ÚROVEŇ SYSTÉMU									
Komunita zdieľa spoločnú víziu a ciele pre vzdelávanie v čase mimo vyučovania									
Mladí ľudia majú rozšírený a rovný prístup k vysokokvalitným programom v čase mimo vyučovania, ktoré naplňajú ich potreby a ich účasť na nich sa zvyšuje									
Komunita programov v čase mimo vyučovania sa venuje neustálemu zlepšovaniu kvality									
Systém účinne presadzuje stratégie a financovanie na podporu programov v čase mimo vyučovania									
Rodiny a mladí ľudia sú spokojní so systémom vzdelávania v čase mimo vyučovania, sú doň zapojení a majú v ňom svoj hlas									
ÚROVEŇ PROGRAMU									
Programy sa vytvárajú cielene a reagujú na potreby mladých ľudí									
Programy sa vytvárajú cielene a reagujú na potreby mladých ľudí									
Programy využívajú postupy riadenia, ktoré zvyšujú kvalitu									
ÚROVEŇ MLÁDEŽE									
Mladí ľudia sa vo vysokej miere zúčastňujú na programoch vzdelávania v čase mimo vyučovania									
Mladí ľudia sú vystavení novým a obohacujúcim zážitkom a obsahu									
Mladí ľudia si osvojujú a prejavujú pozitívne zručnosti a presvedčenia									

Podakovanie

Radi by sme vyjadrili našu vďačnosť autor-kám tejto príručky, **Jennifer Sloan McCombsovej**, vedúcej výskumnej pracovníčke pre politiky z RAND Corporation a **Anamarie A. Whitakerovej**, docentke na Delawarskej univerzite, predtým pôsobiacej v RAND Corporation. Ďakujeme Jennifer a Anamarie za podporu, vedenie, cenné postrehy a túžbu pomôcť odborníkom z praxe využívať údaje na zlepšenie tak, aby v centre pozornosti stáli mladí ľudia a rodiny, ako aj odborníci z praxe. Váš maximálny rešpekt voči sprostredkovateľom, odborníkom z praxe, pedagógom a mladým ľuďom pomohol prepojiť svet výskumu so svetom praxe a poslúžil konečnému cieľu: viesť systémy k neustálemu zlepšovaniu cestou podpory a pozornosti.

Taktiež ďakujeme mnohým ľuďom, ktorí pomohli vytvoriť tento zdroj informácií. Ďakujeme komunitám a vedeniu organizácie Every Hour Counts. Sme vďační partnerom Every Hour Counts, ktorí sa podieľali na hodnotení – **Boston After School & Beyond**, **Providence After School Alliance** a **Sprockets** – za váš čas, energiu, zápal a odhodlanie zapojiť sa do tejto iniciatívy a za to, že ste nám umožnili učiť sa spoločne s vami. Ďakujeme našim výskumným partnerom, s ktorými sme dlhé roky spolupracovali na aktualizácii Rámca na základe vývoja v tejto oblasti a našich poznatkov: **Elizabeth Reisnerovej**, **Elizabeth Devaneyovej**,

Neilovi Naftzgerovi, **Deborah Moroneyovej**, **Dare Roseovej**, **Hilary Rhodesovej**, **Charlesovi Smithovi**, **Nicole Yohalemovej**, **Jennifer Sloan McCombsovej** a **Anamarie Whitakerovej**. Ďakujeme, že ste nám boli nápomocní pri výbere výsledkov a ukazovateľov. Zároveň ďakujeme komunitám v celej krajine za to, že si tento nástroj osvojili a pomáhajú nám ho každou ďalšou verziou zlepšovať. Ďakujeme **Jessice Donnerovej** z Every Hour Counts za jej vedenie tejto iniciatívy, neustálu podporu a poradenstvo.

Ďakujeme **Nadácii Charlesa Stewarta Motta**, najmä **Gwynn Hughesovej**, a **Nadácii Wallace** za podporu tohto projektu. Sme vďační Nadácii Wallace, konkrétne **Gigi Antoniovej**, **Bronwyn Bevanovej**, **Melisse Connertonovej**, **Katherine Lewandowskej** a **Pam Mendelsovej** za redakčné vedenie a podporu. Ďakujeme **Danielovi Brownovi** za úpravu príručky, aby boli uvedené technické informácie prístupné a zrozumiteľné. Osobitné podakovanie patrí **Christyne Bobrickovej** za podporu pri redigovaní a **Erin Gibbonsovej** zo spoločnosti Launch Lab Creative za dizajn tejto publikácie.

Dnešní študenti potrebujú na prípravu na štúdium na vysokej škole a na vlastnú kariéru viac spôsobov, ako sa učiť. No mladí ľudia, ktorí najviac potrebujú ďalšie vzdelávacie príležitosti, ich majú z dôvodu štrukturálnych nerovností najmenej. Every Hour Counts je združenie miestnych organizácií, ktoré zlepšuje prístup ku kvalitným vzdelávacím príležitostiam najmä pre študentov s nedostatkom príležitostí. Náš prístup – tzv. systém rozšíreného vzdelávania – koordinuje prácu poskytovateľov služieb, verejných agentúr, poskytovateľov finančných prostriedkov a škôl, takže vynaložené finančné prostriedky sa využijú lepšie a prospech z nich bude mať viac mladých ľudí.

Asociácia Every Hour Counts udržiava dlhodobé partnerstvá s viac ako 3 500 školami, mestskými časťami a komunitnými organizáciami, ktoré poskytujú kvalitné programy v čase mimo vyučovania a v lete. Partneri Every Hour Counts podporujú iniciatívy, ktoré každoročne oslovia 500 000 mladých ľudí.

WEBSITE

everyhourcounts.org

OUR OFFICE

11 W 42nd Street, 3rd Floor
New York, NY 10036

TWITTER

@everyhrcounts

MEDIUM

@everyhourcounts

© Copyright 2023 Every Hour Counts

Slovenské vydanie:

Vydanie tejto publikácie v slovenčine bolo podporené z dotácií Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v oblasti práce s mládežou, ktoré administruje NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

ISBN 978-80-89403-29-5